

Кон-геология
директорлигининг
2023 йил 12 апрелдаги
27-сон буйруғига асосан
Китоб геология миллий
табиат боғи ДМнинг
буйруғига асосан
тасдиқланган
12-ИЛОВА

Китоб геология миллий табиат боғи давлат муассасасининг Одоб-ахлоқ қоидалари

1. Умумий қоидалар

1.1. Китоб геология миллий табиат боғи давлат муассасасининг (кейинги ўринларда Давлат муассасаси деб юритилади) одоб-ахлоқ кодекси (кейинги ўринларда - Кодекс) Китоб геология миллий табиат боғи давлат муассасаси ходимларининг (кейинги ўринларда – давлат муассасаси ходимлари) касбий маданияти, хизмат фаолияти давомида ҳамда хизматдан ташқари вақтда одоб-ахлоқи, ташқи кўриниши ва кийиниш услубининг намунавий қоидаларини белгилайди.

Мазкур кодекс давлат муассасаси ходимларининг давлат хизматида юксак касбий маданиятни шакллантириш, жамоатчилик онгида давлат хизматига бўлган ҳурмат ва ишончни ошириш ҳамда уларнинг ахлоқ кодексига зид бўлган хатти-ҳаракатларининг олдини олишга қаратилган.

1.2. Ушбу Кодекс Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 14 октябридаги “Давлат фуқаролик хизматчилари томонидан одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этилишини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 595-сон қарорига мувофиқ коррупцияга қарши кураш соҳасидаги халқаро ташкилотлар тавсиялари ва илғор дунё тажрибаси, шу жумладан, ISO 37001:2016 халқаро стандарти талаблари ва тавсияларини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилган.

1.3. Ушбу Кодекста қуйидаги асосий таърифлар қўлланилади:

Кодекс – мазкур Одоб-ахлоқ кодекси.

Контрагент – Давлат муассасаси билан шартномавий муносабатга киришадиган ҳар қандай жисмоний, ишчи-ходимлар бундан мустасно, ёки юридик шахс (жумладан, унинг филиал ва/ёки ваколатхонаси).

Тизим корхоналари – устав капиталида Тоғ-кон саноати ва геология вазирлигининг улуши мавжуд бўлган жамиятлар ёки тизимга кирувчи корхоналар.

Махфий маълумот – олиш, қайта ишлаш, топшириш ёки улардан фойдаланиш Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва/ёки маълумот эгасининг ички меъёрий ҳужжатларига мувофиқ чекланган ҳар қандай шаклдаги маълумот, жумладан:

– давлат сири – давлат томонидан муҳофаза қилинадиган ва махсус рўйхатлар билан чекланган Ўзбекистон Республикасининг ўта муҳим, ўта махфий, ҳарбий, сиёсий, иқтисодий, илмий-техник ва бошқа турдаги маълумотлари;

– тижорат сири – илмий-техник, технологик, ишлаб чиқариш, молиявий-

иқтисодий ва бошқа соҳаларда тижорат қийматига эга маълумот бўлиб, маълумот эгаси унинг қонуний асосда эркин фойдаланиш имкони бўлмаган учинчи шахсларга номаълум бўлганлиги сабабли махфийлигини ҳимоя қилиш чораларини кўради;

– хизмат сири – фан, техника, геология, ишлаб чиқариш ва бошқарув соҳаларидаги маълумотлар бўлиб, уларни ошкор қилиш Давлат муассасаси манфаатларига зиён етказиш ҳолати.

Манфаатлар тўқнашуви – ходимнинг шахсий манфаатдорлиги (бевосита ёки билвосита) унинг лавозим ёки хизмат мажбуриятларини тегишли равишда бажаришига таъсир қилади ёки таъсир қилиши мумкин бўлган вазият бўлиб, унда ходимнинг шахсий манфаатдорлиги ва Давлат муассасасининг қонуний манфаатлари ҳамда ҳуқуқлари ўртасида қарама-қаршилик юзага келиши ҳолати.

Шахсий манфаатдорлик – ходимнинг у ва/ёки унинг яқин қариндошлари томонидан пул маблағлари, мол-мулк, хусусан, мулкка эгалик ҳуқуқи, мулкӣй характердаги хизматлар, бажарилган ишларнинг натижалари ёки бошқа бирон-бир фойда (афзалликлар) олиш имконияти билан боғлиқ манфаатдорлик.

Коррупцион ҳаракатлар:

– ноқонуний равишда давлат мансабдор шахсига (пора, порахўрлик), тижорат ташкилоти вакилига (тижорат учун пора) ёки бошқа ҳар қандай шахсга унинг ҳаракати (ҳаракатсизлиги) учун таъсир кўрсатиш ёки лавозим мажбуриятларини тегишли даражада бажармаслигига ундаш ва/ёки Давлат муассасаси учун, жумладан, тегишли бўлмаган тижорат устуворлигига эришиш мақсадида фойдани таклиф қилиш, ваъда бериш, рухсат бериш, ўтказиш;

– расмийчиликни камайитириш учун тўловни амалга ошириш;

– ўз мансаб ваколатларидан ноқонуний фойдаланиш, хизмат мавқеини, ваколатларини суиистеъмол қилиш, шунингдек, ходимнинг ўз мансабидан Давлат муассасаси қонуний манфаатларига қарши ноқонуний фойдаланиши, жумладан, ўзи ёки учинчи шахслар учун ноқонуний фойда олиш мақсадида бошқа шахслардан ноқонуний фойда олиш ёки олишга розилик бериш, талаб қилиш, ундириш ёки сўраш;

– пора олишда ёки тижоратда ўз томонига пора билан оғдириш учун воситачилик қилиш, хусусан, ноқонуний фойдани олувчига етказиш ёхуд етказувчига ёрдам бериш, ноқонуний фойда олиш ва бериш тўғрисида у билан келишувга эришиш ва амалга ошириш;

– коррупция ёки уни содир этишга олиб келувчи, жумладан, манфаатлар тўқнашувини намоён қилувчи ҳаракат/ҳаракатсизлик.

Давлат органлари, корхона ва муассасалари – давлат ҳокимияти органлари (давлат муассасасилар, давлат кўмиталари, хизматлари, агентликлари, марказлари, инспекциялари, давлат компаниялари, концернлари), фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва уларнинг таркибий бўлинмалари, шунингдек, давлат томонидан бевосита ёки билвосита назорат қилинадиган юридик шахслар.

Давлат фуқаролик хизматчиларининг одоб-ахлоқ қоидалари – давлат фуқаролик хизматчилари томонидан риоя этилиши шарт бўлган одоб-ахлоқ нормалари мажмуи.

Ходимлар – ушбу Кодекснинг мақсадларидан келиб чикиб, ушбу атама меҳнат шартномалари асосида ўз лавозим мажбуриятларини бажараётган Давлат муассасаси ходимларини назарда тутди.

Яқин қариндошлар – ходим билан қариндошлик алоқасида бўлган шахслар, яъни ота-она, туғишган ва ўғай ака-ука ва опа-сингиллар, турмуш ўртоқ, фарзандлар, жумладан, асраб олинганлар, бува, буви, набиралар, шунингдек, турмуш ўртоқнинг ота-онаси, туғишган ва ўғай ака-ука ва опа-сингиллари.

1.4. Мазкур Кодекста қўлланган, лекин изоҳи келтирилмаган атамалар Давлат муассасасининг бошқа ички меъёрий ҳужжатларида ҳамда Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида қандай маънода қўлланган бўлса, шу маънода ишлатилади.

2. Одоб-ахлоқ кодексининг тамойиллари.

2.1. Давлат муассасаси ходимлари ўз касбий фаолиятини қуйидаги тамойиллар асосида амалга ошириши шарт:

конунийлик;

Ватанга садоқат ва хизмат вазифасига фидойилик, юкланган функционал вазифаларини тўлиқ бажариш, ижро интизомига қатъий риоя этиш;

фуқаролар ҳуқуқлари, эркинликлари ва конуний манфаатларининг устуворлиги;

давлат ва жамият манфаатларига содиқлик;

адолатлилик, ҳалоллик ва холислик;

коррупциявий ҳолатларга муросасиз муносабатда бўлиш ва қарши курашиш;

хизмат сирини қатъий сақлаш;

мансаб ваколатларини суиистеъмол қилмаслик;

манфаатлар тўқнашувига йўл қўймаслик.

2.2. Давлат муассасаси ходимлари ўз ваколатларини амалга ошираётганда Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларига, “Давлат фуқаролик хизмати тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунига, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорларига, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишларига, Директорлар Маҳкамасининг қарорлари ва фармойишларига, ушбу Одоб-ахлоқ қоидаларига ва Давлат муассасасининг коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги бошқа ички меъёрий ҳужжатларига амал қилади.

3. Одоб-ахлоқ кодексининг мақсадлари

3.1. Мазкур Кодекс қуйидаги мақсадларда ишлаб чиқилган:

– Давлат муассасаси ходимлари ўз лавозим мажбуриятларини бажариш жараёнида одоб-ахлоқ қоидаларини тизимлаштирувчи норматив ҳужжатни яратиш;

– Давлат муассасаси ходимлари учун муносиб касбий ва ахлоқий

талабларни жорий этиш;

– Давлат муассасасида жамоавий маданиятни ривожлантириш ҳамда ўзаро ҳурмат ва ишонч муҳитини яратиш;

– Давлат муассасасининг одоб-ахлоқ қоидалари билан жисмоний ва юридик шахсларни таништириш ва улардан ҳамкорлик доирасида одоб-ахлоқ қоидаларига амал қилишни тартибга солиш;

– Давлат муассасаси ходимларининг адолатли иш юритиши ва ҳалол ҳамкор сифатидаги расмий нуфузини шакллантириш ва мустаҳкамлаш.

3.2. Давлат муассасаси ходимларнинг ўз хизматини ҳалол, шаффоф ва виждонан бажаришига бўлган юқори талабларни қўллаш мақсадида мазкур Кодекс қабул қилинади.

3.3. Кодекс ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга, уларни содир этилиши сабаб ва шароитларини бартараф этишга, ходимларда юксак ҳуқуқий онгни тарбиялашга, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларига ҳурмат қилишга ҳамда юқори касбий ва ахлоқий талабларини ривожлантиришга йўналтирилган.

4. Давлат муассасаси ходимлари меҳнат фаолияти давомида ва ишдан ташқари вақтда ҳуқ-атворнинг қуйидаги умумий қоидаларига амал қилиши лозим.

4.1. Ходимлар эгаллаб турган лавозимидан катъи назар қуйидаги қоидаларга амал қилиши лозим:

– давлат хизматининг обрўсига путур етказиши мумкин бўлган хатти-ҳаракатлардан тийилиш, ахлоқ нормаларига доимий риоя қилиш;

– лавозим мажбуриятларини зарур даражадаги касбий салоҳият ва виждонан бажариши, ўз малакасини мунтазам ошириб бориш;

– ҳамкасблар билан ўзаро самарали билим алмашиш ҳамда иш юзасидан юқори даражада мулоқот олиб бориши, мураккаб вазифаларни бажаришда ҳамкасбларига кўмаклашиш;

– лавозим Йўриқномаларида, Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва Давлат муассасасининг ички меъёрий ҳужжатларида белгиланган ваколати доирасида ҳаракат қилиш;

– ҳушмуомалалик, эътиборлилик ва ҳушёрлик билан фуқароларда давлатга нисбатан ишонч ва ҳурмат ҳиссини уйғотиш;

– масъулият, касбига садоқат ва ҳалолликни кундалик шиорга айлантириш;

– юқори турувчи органлар ва мансабдор шахсларнинг ваколатлари доирасида қабул қилинган (берилган) қарорлар (топшириқлар)ини ўз муддатида ҳамда сифатли бажариш;

– меъёрий-ҳуқуқий ва ички меъёрий ҳужжатлар билан ўрнатилган чеклов ҳамда тақиқларга, жумладан, коррупцион ҳаракатларга чек қўйиш;

– умумий ахлоқ қоидалари ҳамда “Одоб-ахлоқ Кодекси”га ишдан ташқари вақтда ҳам амал қилишлари лозим. Жумладан, оиласида соғлом муҳитни таъминлаб, оила аъзоларига доимий ғамхўр бўлиш, фарзандларида ватанпарварлик ва бошқа юксак ахлоқий фазилатларни шакллантириш;

– фуқароларнинг ижтимоий келиб чиқиши, иқтисодий аҳволи ва бошқа омиллардан қатъи назар, улар билан бир хил, самимий, одоб доирасида муносабатда бўлиш;

– жамиятда ахлоқнинг умумэътироф этилган қоидаларига амал қилиш.

4.2. Давлат муассасаси раҳбарияти ва таркибий бўлинма бошликлари куйидагиларга мажбурдирлар:

– мазкур Кодексга амал қилишда ўрнатилган бўлиш;

– юксак касбий салоҳият, виждонлилик ва адолатда намуна бўлиш;

– Давлат муассасасида юксак касбий салоҳият, виждонлилик ва адолат билан тавсифланадиган жамоавий маданиятни шакллантириш бўйича зарур чора-тадбирларни амалга ошириш;

– ходимларнинг Кодекс билан танишиш ва тушунишларини таъминлаш;

– ходимларга, уларнинг савол, таклиф ва шикоятларига эътиборли бўлиш, ушбу Кодексга доир ҳамда ходимларнинг лавозим мажбуриятларини бажариши жараёнида юзага келадиган саволларига жавоб бериш.

5. Касбий маданиятга оид умумий одоб-ахлоқ қоидалари

5.1. Давлат муассасаси ходимлари хизмат фаолияти давомида куйидагиларга мажбур:

фуқароларнинг жинси, ирқи, миллати, фуқаролиги, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахсий ва ижтимоий мавқеи камситилишига олиб келувчи таъсир чоралари ва ҳаракатлар (ҳаракатсизлик)га йўл қўймаслиги;

ҳалол, адолатли ва камтар бўлиши, фуқаролар билан мулоқотда ҳушмуомала, вазмин ва самимий муносабатни намойиш қилиши;

жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига дахлдор қарорларни қабул қилишда қонунийликни, адолатлиликни ва шаффофликни таъминлаши;

давлат ва жамият манфаатларига зарар етказувчи, давлат органлари ва ташкилотлари фаолияти самарадорлигини пасайтирадиган ҳаракатлар (ҳаракатсизлик)дан тийилиши;

ўзининг хатти-ҳаракати ва ахлоқи туфайли жамоатчиликнинг танқидига учрамаслик чораларини кўриши, танқид учун таъқибга йўл қўймаслиги, асосли ва конструктив танқиддан ўз фаолиятидаги камчиликлар ҳамда нуқсонларни бартараф этиш йўлида фойдаланиши;

давлат органлари ва ташкилотлари, Давлат муассасаси ходимлари ва бошқа шахсларга ўз хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда шахсий масалалар юзасидан таъсир ўтказмаслиги;

ўз хизмат ваколатларини жисмоний ва юридик шахсларнинг манфаатларини кўзлаб бажариш ёки бажармаслик эвазига улардан бирон-бир мукофот, фойда ёки совғалар олмаслиги;

давлат мулкнинг бут сақланишини таъминлаши, ўзига ишониб топширилган давлат мулкidan фақат хизмат мақсадларида фойдаланиши;

хизмат интизомига қатъий риоя қилиши, иш вақтидан оқилона ва самарали фойдаланиши;

аҳолининг давлат хизматлари истеъмолчиси сифатидаги талабларига

мувофик доимий равишда фаолият сифатини ошириб бориш чораларини кўриши;

қонун билан интизомий, маъмурий ва жиноий жавобгарлик назарда тутилган ҳуқуқбузарлик ва бошқа хатти-ҳаракатларга йўл қўймаслиги;

касб этикаси ва ишчанлик услубига риоя этиши;

сиёсий партиялар, жамоат бирлашмалари ва бошқа нодавлат ташкилотлари манфаатлари йўлида хизмат маъқеи ва имкониятларидан фойдаланмаслиги керак.

5.2. Давлат муассасаси ходимлари ўзига бўйсунувчи ходимлардан улар меҳнат вазифасини бажараётган пайтда партия номидан сиёсий фаолият билан шуғулланишни талаб қилиши, сиёсий партиялар, жамоат бирлашмалари ва бошқа нодавлат ташкилотлари фаолиятида иштирок этишга даъват этиш ёки мажбурлашига йўл қўйилмайди.

6. Давлат муассасасида хизмат фаолиятига оид одоб-ахлоқ қоидалари

6.1. Давлат муассасаси ходимлари хизмат фаолияти давомида қуйидагиларга мажбур:

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, қонунлари ва бошқа қонунчилик ҳужжатларига сўзсиз риоя этиши;

мамлакат шаънини эъзозлаш, давлат сиёсатига содиқ бўлиш;

ташки сиёсат соҳасида давлат манфаатларини қатъий ҳимоя қилиш;

ўз хизмат вазифаларини виждонан, ҳалол ва юксак профессионал даражада бажариш, расмийчилик, сохтакорлик ва суиистеъмолчиликка йўл қўймаслик;

хизмат мажбуриятларини самарали бажариш учун зарур бўлган билим ва кўникмаларни доимий асосда ошириш;

юқори давлат органлари ва ташкилотлари ҳамда мансабдор шахсларининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган қарорлари ҳамда берилган топшириқларни ўз вақтида ва сифатли бажариш;

ишлаб чиқиляётган норматив-ҳуқуқий ва бошқа ҳужжатларга бирон-бир шахс, гуруҳ ёки идоралар манфаати нуктаи назаридан ёндашмаслик ҳамда уларнинг манфаатлари ифода этилишига йўл қўймаслик;

ҳар қандай қонунбузилишига, айниқса, коррупция ҳолатларига қарши муросасизлик билан курашиш;

хизмат сафарлари, назорат тадбирлари давомида меҳнат фаолияти билан боғлиқ бўлган ҳар қандай турдаги сарф-харажатларни бошқа шахслар ҳисобидан амалга оширмаслик;

Давлат муассасаси ходимлари ёки бошқа шахслар томонидан жиноят ёки бошқа ҳуқуқбузарлик содир этишга ундовчи мурожаатлар ҳақида, шунингдек, ҳамкасблари томонидан содир этилган ёки тайёргарлик кўриляётган қонунбузилишлар ҳақида ўзининг раҳбарига зудлик билан маълум қилиш;

чет эл фуқаролари билан алоҳида белгиланган тартибга зид равишда бевосита ёки бошқа шахслар орқали мулоқотга киришмаслик;

ўз хизмат мажбуриятларини бажараётганда фукаролар ва бошқа шахсларни камситмаслик, уларнинг таъсиридан сақланиш, фукаролар ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва қонуний манфаатларини ҳисобга олиш;

ўз хизмат мажбуриятларини виждонан бажаришга тўсқинлик қилиши мумкин бўлган хатти-ҳаракатлардан сақланиш;

давлат сири, қонун билан қўриқланадиган ва хизматга оид бошқа маълумотларнинг ошкор этилмаслигини таъминлаш юзасидан барча чораларни қўриш, улардан қонунга зид равишда фойдаланмаслик;

ахборотларни тарқатиш қоидаларига риоя қилиш, Интернет жаҳон ахборот тармоғи ва ахборот коммуникация воситаларидан фойдаланишда ахборот хавфсизлигини таъминлашнинг белгиланган тартибига амал қилиш;

бириктирилган хизмат компьютери ҳамда электрон ташувчиларидаги хизматга оид маълумотларнинг хавфсиз сақланишини таъминлаш ва уларни бошқа шахсларга тарқатилишининг олдини олиш чораларини қўриш;

ижтимоий тармоқларда давлат органлари ва ташкилотлари ҳамда мансабдор шахслар фаолиятини муҳокама қилмаслик, ахлоққа зид ибораларни ишлатмаслик, мамлакатда амалга ошириляётган ислохотларга нисбатан одамларда ишончсизлик кайфиятини юзага келтириши мумкин бўлган материалларни жойлаштирмаслик;

фукаролар ва ҳамкасбларининг шаъни ва қадр-қимматига доғ туширувчи маълумотлар, тухмат, иғво ва уйдирмаларни тарқатмаслик;

меҳнат ва ижро интизоми, ички тартиб қоидаларига, шунингдек, телефонда сўзлашиш ва кийиниш маданиятига қатъий риоя этиш;

ўзига ишониб топширилган мулкка ва молиявий маблағларга эҳтиёткорлик ва тежамкорлик билан муносабатда бўлиш;

жамоада соғлом маънавий муҳитни сақлаш чораларини қўриш;

жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини қонунда белгиланган тартибда ҳамда муддатларда қонуний, асосли ва адолатли ҳал қилиш;

меҳнат жамоасида ишчанлик муҳитини шакллантириш ва уни мустаҳкамлашга кўмаклашиши;

меҳнат жамоасида ҳамкасбларининг шаъни ва қадр-қимматини обрўсизлантирадиган шахсий ва касбий фазилатларини муҳокама қилишдан тийилиши керак.

6.2. Раҳбар қуйидагиларга мажбур:

Давлат муассасаси ходимларига профессионализм, ҳалоллик, холислик ва адолатлиликда ўрнатқ бўлиш;

жамоада соғлом маънавий муҳит ва ишчан кайфиятни шакллантириш;

Давлат муассасаси ходимларини қонунга ҳилоф хатти-ҳаракатларни амалга оширишга ундасмаслик ҳамда улардан бундай ҳаракатларни бажаришни талаб қилмаслик;

кадрларни маҳаллийчилик, уруғ-аймоқчилик, таниш-билишчилик ёки шахсий садоқат белгилари бўйича танлаш, тайинлаш ёки тавсия этишга йўл қўймаслик;

жамоада гуруҳбозлик ва фаворитизм (айрим ходимларни яқин олиш ва қўллаб-қувватлаш) кўринишларига йўл қўймаслик, шунингдек, хизмат вазифаларини бажариш жараёнида бошқа салбий омилларнинг олдини олиш;

Давлат муассасаси ходимларининг фаолиятига баҳо беришда қонуний, асосли ва адолатли қарорлар қабул қилиш;

Давлат муассасаси ходимлари томонидан коррупция ва бошқа суиистеъмолчиликлар содир этилишининг олдини олиш чораларини кўриш;

бўйсунувидаги Давлат муассасаси ходимларини ҳуқуқий ва ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш чораларини кўриш;

ваколати доирасида шартномалар тузиш, танловлар ўтказиш ёки розилик бериш масалаларига ҳолис, адолатли ва қонуний ёндашиш.

6.2.1. Раҳбарлар бўйсунувидаги Давлат муассасаси ходимларига қўпол муомалада бўлиши, ҳақорат қилиши, шахсиятига тегиши, уларга асоссиз танбех бериши ёки айблаши ҳамда камситиши мумкин эмас.

7. Давлат муассасаси ходимларининг хизматдан ташқари одоб-ахлоқ қоидалари

Давлат муассасаси ходимлари ишдан бўш вақтларида умумқабул қилинган ахлоқ нормаларига риоя қилишлари ва уларга зид бўлган ҳуқ-атвор ва хатти-ҳаракатлардан ўзларини тийишлари шарт.

Давлат муассасаси ходимлари ишдан ташқари вақтда қуйидагиларга мажбур:

миллий урф-одат, қадрият ва анъаналарга ҳурмат билан муносабатда бўлиш;

дабдабазлик, шуҳратпарастлик, гуруҳбозлик, маишатбозлик, ичкиликбозлик ва бошқа салбий иллатларга йўл қўймаслик;

расмий эълон қилинган маълумотлардан ташқари давлат хизмати фаолиятига оид масалаларни муҳокама қилмаслик;

жамоат жойларида (кафе, ресторан ва бошқа кўнгилочар масканларда) ўзини тутиш қоидаларига риоя этиш, атрофдагиларнинг эътиборини тортувчи ортиқча ва салбий ҳаракатларга йўл қўймаслик;

жамоат тартиби ва ҳавфсизлигига қарши қаратилган хатти-ҳаракатларни содир этмаслик, мазкур ноқонуний ҳаракатларга бошқаларни жалб этмаслик ёки даъват қилмаслик;

хизмат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ бўлган идора ва ташкилотлар раҳбар ва ходимларидан, бошқа мансабдор шахсларидан қимматбаҳо совға олмаслик;

хизмат гувоҳномаларини сақлаш ва фойдаланиш тартибига қатъий риоя этиш, улардан хизматга алоқадор бўлмаган ҳолатларда фойдаланмаслик, шу жумладан, ваколатли шахсларга хизмат гувоҳномасини кўрсатиб, мавқеини суиистеъмол қилмаслик;

хизмат автотранспорт воситаларидан хизмат фаолиятидан ташқари ҳолатларда шахсий ва бошқа мақсадларда фойдаланмаслик;

иш фаолияти билан боғлиқ маълумотларни ишга алоқадор бўлмаган

бошқа шахслар иштирокида муҳокама қилмаслик;

шахсий транспорт воситаларидан фойдаланишда белгиланган тартибга амал қилиш, йўл ҳаракати қоидаларига қатъий риоя этиш;

тизим корхоналари ёки у билан алоқалар ва манфаатларга эга бўлган ташкилотлардаги моддий ёки номоддий наф олмаслик, улушларни, пайларни ва акцияларни бевосита ёки вакиллар орқали олмаслик;

тадбиркорлик фаолияти субъектларини ташкил этмаслик, уларнинг муассиси (иштирокчиси) бўлмаслик, тадбиркорлик субъектида ҳақ тўланадиган бошқа фаолият билан (педагогик, илмий ва ижодий фаолиятдан ташқари) шуғулланмаслик, Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Ўзбекистон Республикаси Президенти қарорларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно;

ўзи фаолият юритган давлат органлари ва ташкилотлари ҳамда давлат хизматига доғ туширувчи хатти-ҳаракатлардан тийилиш;

ташки кўринишини белгиланган меъёрлар доирасида сақлаш, камтарона кийиниш, атрофдагиларнинг эътиборини ўзига ортиқча жалб қиладиган тарзда кийинмаслик.

8. Жамоатчилик, оммавий ахборот воситалари вакиллари билан муносабатларга оид одоб-ахлоқ қоидалари

8.1. Давлат муассасаси ўз фаолияти ҳақида очик ахборот манбаларда маълумот эълон қилишга (жумладан, ОАВда, Давлат муассасасининг расмий веб-саҳифалари ва ижтимоий тармоқларда), шунингдек, унинг фаолиятига таъсир қилувчи ахборот ва вазиятларга шарҳ беришга ҳақли.

8.2. Давлат муассасаси номидан бундай маълумотни, шарҳ ва баёнотни Давлат муассасаси раҳбарияти, Жамоатчилик ва оммавий-ахборот воситалари билан алоқалар бўлими, шунингдек, Давлат муассасасининг бошқа ходимлари, келишилган ички тартиб асосида берилиши мумкин.

Мурожаат ва баёнотларга бериладиган жавобларни Давлат муассасасининг Жамоатчилик ва оммавий-ахборот воситалари билан алоқалар бўлими мувофиқлаштиради.

8.3. Қуйидаги ҳолларда оммавий баёнот берилиши мумкин эмас:

оммавий баёнот матни ва мазмуни давлат сиёсати ёки давлат органлари ва ташкилотлари фаолиятига алоқадор бўлмаса;

оммавий баёнотда келтириладиган ахборотлар давлат сирлари билан боғлиқ бўлса;

оммавий баёнот бошқа давлат органлари ва ташкилотлари нуфузини пасайтириш ёки уларнинг мансабдор шахсларини камситишга йўналтирилган бўлса;

Давлат муассасаси фаолиятига алоқадор бўлмаган маълумотни таркатмаслик ва муҳокама қилмаслик, ўз номидан ҳам ҳеч қандай шарҳ бермаслик.

8.4. Давлат хизматида жамоатчилик назоратини таъминлаш мақсадида жамоатчилик томонидан Давлат муассасаси ва тизим корхоналари фаолиятига

оид айблов ёки танқид билдирилган тақдирда, Давлат муассасасининг Жамоатчилик ва оммавий-ахборот воситалари билан алоқалар бўлими ёки масъул ходимлари унга нисбатан билдирилган айблов ёки танқидга оммавий изох ёхуд раддия бериши лозим.

8.5. Агар оммавий баёнолда фуқароларнинг шаъни ҳамда кадр-қимматини камситадиган иборалар бўлса, Давлат муассасаси ходими ўз фикрларининг янглишлиги ёки нотўғрилигини тан олиши ҳамда шаъни, кадр-қимматига ва ишчанлик обрўсига дахл қилинган фуқародан, агар қонун ҳужжатларида бошқа оқибатлар назарда тутилмаган бўлса, кечирим сўраши шарт.

9. Давлат муассасаси мулки ва маълумотларига муносабатлари билан боғлиқ одоб-ахлоқ қоидалари

9.1. Иш фаолияти давомида ходимлар эгаллаб турган лавозимлари ва юклатилган хизмат ваколатлари доирасида Давлат муассасасининг, контрагент ва ҳамкорларнинг маълумотлари, шу жумладан, тижорат сирлари ва махфий маълумотлари билан танишиш имкониятига эга бўладилар.

Тижорат сирлари ва махфий маълумотларнинг ошкор бўлиши Давлат муассасасининг, ҳамкорларнинг молия-хўжалик фаолиятига ва/ёки нуфузига зарар келтиришига ёхуд рақобатчилар ёки бошқа шахслар томонидан Давлат муассасасининг зарари йўлида мақсадли фойдаланилишига олиб келиши мумкин.

Давлат муассасаси ўзи ва ҳамкорлари ва бошқа учинчи шахсларга тегишли махфий маълумотларнинг ноқонуний ошкор қилинишидан ҳимояланишга жиддий муносабатда бўлади, шу сабабли бундай маълумотларнинг айрим қисми фақат меҳнат фаолиятида зарур бўладиган ходимларга тегишлилиги бўйича тақдим қилинади.

Ходимлар учун юқоридаги тамойиллар ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

– турли хилдаги маълумотлар, хусусан, “давлат сирлари”, “тижорат сирлари” ва бошқа хизмат сирларига доир Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Давлат муассасасининг ички меъёрий ҳужжатлари асосида белгиланган маълумотлар билан ишлаш қоидаларига риоя қилиш;

– махфий маълумотдан Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва Давлат муассасаси талабларига мувофиқ ўз хизмат мажбуриятлари ва ваколатларини бажариш жараёнида қатъий хизмат вазифаси доирасида фойдаланиш;

– бевосита хизмат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ зарурат бўлмаса, Давлат муассасасининг бошқа ходимлари билан махфий маълумотларни муҳофаза қилмаслик;

– махфий маълумотларни оммавий жойларда муҳофаза қилмаслик;

– зарурат бўлмаса, бевосита хизмат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ ҳолда фойдаланиш мумкин бўлган Давлат муассасаси фаолияти ҳақидаги маълумотни бирон-бир форматда ёзиб олиш, архив яратиш ва ҳар хил йўллар билан нусха олмаслик;

– Давлат муассасаси ёки унинг контрагентлари, ҳамкорлари ва бошқа шахсларнинг махфий маълумотларини учинчи шахсларга етказиш (жумладан,

бир неча шахслар даврасига) мумкин эмас, амалдаги конунчилик талабларига кўра, Давлат муассасасида белгиланган тартибда махфий маълумотни етказишга рухсат берилиши бундан мустасно;

– оммавий бўлмаган маълумотдан, яъни очик манбаларда эълон қилинмаган, Давлат муассасасидаги хизмат мажбуриятларини бажариш жараёнида олинган, жумладан, Давлат муассасасининг ёки ўзгаларнинг қимматли қоғозларини сотиб олиш ва/ёки сотиш ҳақидаги маълумотларидан шахсий манфаатлари йўлида фойдаланмаслик;

– “Тоza стол” қондасига риоя қилиш, хусусан:

– иш жойини тарк этаётганда компьютерни блоклаш ва портатив қурилмаларни (*ноутбук, планшет, смартфон*) ҳамда маълумот ташувчиларни (*ташқи HD-дисклар, flesh-тўплагич, DVD/CD-дисклар в.б.*) ишончли жойда сақлаш;

– маълумотни моддий ташувчиларни очик жойда қолдирмаслик, Давлат муассасасида ўрнатилган махфий маълумот, тижорат сирлари ва ҳужжатларни сақлаш қоидаларига амал қилиш;

– Давлат муассасасида ўрнатилган ахборот хавфсизлиги қоидаларига риоя қилиш, шахсий пароллар хавфсизлигини таъминлаш (жумладан, ишчи компьютер, ноутбук, ички тизим, корпоратив сайт ва корпоратив банк карталарининг), уларни бошқа шахсларга айтмаслик, ёзиб олмаслик, паролларни автоматик сақлаш функциясидан фойдаланмаслик;

– электрон ахборот ва ресурслар билан ишлашда, хусусан, нотаниш манзиллардан ҳаволалар, файл ва иловаларни олишда эҳтиёткор бўлиш;

– Давлат муассасасида фақат муаллифлик ҳукуқи бўлган дастурий таъминотдан фойдаланиш, Давлат муассасасининг компьютер ва портатив қурилмаларига (*ноутбук, планшет, смартфон*) бошқа дастурий таъминотни ўрнатмаслик, Давлат муассасасининг ахборот хавфсизлигини таъминлаш талабларини инкор қилмаслик;

– махфий маълумот ёки тижорат сирини Давлат муассасасидан ишдан бўшагандан кейин ҳам Давлат муассасаси ва ходим ўртасидаги келишувга биноан белгиланган муддат давомида ошкор қилмаслик;

– хизмат мажбуриятларини бажаришда махфий маълумот ёки тижорат сирини ҳимоя қилишнинг тегишли чораларини кўриш ва унга эга бўлишнинг ҳар қандай мақсадли, тасодифий ёки рухсатсиз ҳолатларининг олдини олишни назорат қилиш;

– маълумотни ҳимоя қилиш ёки фойдаланиш масалаларига доир шубҳа туғилса, бевосита ўз раҳбарига ва/ёки коррупцияга қарши Ички назорат бўлимининг бошлиғига аниқлик киритиш учун мурожаат қилиш.

9.2. Давлат муассасаси ходимлари контрагентлар, ҳамкорлар ва бошқа учинчи шахсларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳурмат қилади, уларнинг фаолияти ва шахсий ҳаётига доир маълумотларни ошкор қилмайди ва ҳимоя қилади.

Ўз ходимлари, контрагентлари, ҳамкорлари ва бошқа учинчи шахсларнинг шахсий маълумотларини ҳимоя қилиш доирасида Давлат муассасаси фақат молия-хўжалик фаолиятини юритиш ва ўз мажбуриятларини ижро этиши учун зарур бўлган тегишли маълумотларнигина йиғади ва қайта ишлайди, шунингдек, уларни ҳимоялаш бўйича конуний талабларга риоя

қилади.

Ходимлар учун юқоридаги тамойиллар ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

- бошқа ходимларнинг, шунингдек, контрагентларнинг, ҳамкорлар ва учинчи шахсларнинг шахсий маълумотларини қайта ишлаш ва ҳимоя қилиш билан боғлиқ жараёнда белгиланган қоида ва процедураларга амал қилади;

- хизмат мажбуриятларини бажаришда шахсий маълумотларни ҳимоя қилишнинг тегишли чораларини кўриш ҳамда ҳар қандай мақсадли, тасодифий ва рухсатсиз фойдаланишнинг олдини олиш учун назорат қилади;

- Давлат муассасаси интеллектуал мулк ҳуқуқини қимматли манба деб тан олган ҳолда хусусий интеллектуал мулк ҳуқуқини ҳимоя қилади ва ўзгаларнинг интеллектуал мулк ҳуқуқига ҳурмат билан муносабатда бўлади;

- Давлат муассасасидаги ҳар бир шахс интеллектуал мулк ҳуқуқидан рухсатсиз фойдаланишининг олдини олиш учун масъул ҳисобланади.

Шу жумладан:

- Ўзбекистон Республикасининг интеллектуал мулк ҳуқуқидан фойдаланиш тўғрисидаги қонунларига амал қилиш;

- қонуний асос бўлмаса, Давлат муассасаси ва учинчи шахсларнинг интеллектуал мулк ҳуқуқидан, хусусан, логотиплар, товар белгилари ва/ёки рамзлардан, фойдаланмаслик;

- ишлаб чиқаришга янги товар ва хизматлар жорий қилинганда ёки яратилганда интеллектуал мулк ҳуқуқи тегишли тарзда ҳимоя қилинишини таъминлаш;

- интеллектуал мулк ҳуқуқлари қонунан ҳимоя қилинмагунча Давлат муассасасидан ташқарида янги ғоя ва/ёки лойиҳаларни ошкор қилмаслик;

- интеллектуал мулк ҳуқуқидан фойдаланиш ёки ҳимоя қилишда шубҳа туғилса, бевосита ўз раҳбарига ёки Давлат муассасасининг Ички назорат бўлимига аниқлик киритилишини сўраб мурожаат қилиш.

9.3. Давлат муассасаси мулкчилик ёки бошқа ҳуқуқлар асосида эга бўлган ва фойдаланадиган мулк факат Давлат муассасасининг мақсад ва вазифаларини амалга ошириш ҳамда унинг узок муддатли ривожланиши ва гуллаб-яшнаши учун мўлжалланган. Шу муносабат билан Давлат муассасаси ўз мол-мулкини ўғирликдан, кўкка совуришдан, ишдан чиқишидан, йўқотишдан, ходимлар ва/ёки ўзгалар томонидан ноқонуний фойдаланиш ва суиистеъмолликлардан зарурий ҳимоя орқали таъминлашга интилади.

Ходимлар учун юқоридаги тамойиллар ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

- Давлат муассасаси мулкига масъулият ва эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлиш, улардан қатъий ўз хизмат мажбуриятлари ва ваколатларини бажариш доирасида фойдаланиш;

- Давлат муассасаси мулкига путур етказиш, ноқонуний фойдаланиш ёки Давлат муассасаси учун йўқотиш эҳтимоли ва/ёки шаънига доғ тушишига олиб келадиган асосланмаган қарорларни қабул қилмаслик;

- Давлат муассасаси офисларида ва ишлаб чиқариш жойларида ўрнатилган ускуналардан (жумладан, компьютерлар, нусхаловчи аппаратлар ва

х.к.) бевосита раҳбарни олдиндан огоҳлантирмасдан шахсий мақсадларда фойдаланмаслик;

– агар Давлат муассасаси ускунаси (жумладан, пароллар, ҳисоб рақамларининг реквизитлари ёки бошқа маълумотлар) йўқолса ёки ўғирланса, дарҳол Ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш ва маълумотлар хавфсизлигини таъминлаш бўлимига хабар бериш;

– Давлат муассасаси мулки ишдан чиқса, сарфлаб юборилса ва бошқа суиистеъмолликларга йўл қўйилгани маълум бўлса, дарҳол Ички назорат бўлими ёки раҳбарига бу ҳолатлар ҳақида хабар бериш.

10. Контрагентлар, ҳамкорлар ва учинчи шахслар билан ўзаро муносабат

10.1. Давлат муассасаси контрагентлар, ҳамкорлар ва бошқа учинчи шахслар билан умумқабул қилинган бизнес юритиш қоидаларига, хусусан, қонунийлик, ҳалоллик, шаффофлик, ўзаро ҳурмат тамойилларларига асосан расмий муносабатларни ўрнатади ва олиб боради, шартнома мажбуриятлари ва бошқа келишувларни бажаради ва буни ўз контрагентларидан ҳам талаб қилади.

10.2. Давлат муассасаси контрагентлар, ҳамкорлар ва бошқа учинчи шахслар билан ўзаро муносабатларда ҳар қандай шаклдаги ва кўринишдаги коррупцион ҳаракатларга тоқат қилмаслик тамойилига қатъий амал қилади.

Давлат муассасасининг контрагентлари ва ҳамкорлари Давлат муассасаси кадриятларини ҳурмат қиладилар ҳамда амалдаги қонунчиликка, Одоб-ахлоқ кодексининг асосий тамойиллар ва қоидаларига риоя қиладилар, инсон ҳуқуқларини таъминлаш, атроф муҳитни муҳофаза қилиш заруриятини тўғри англайдилар ва жамият олдида жавобгардирлар.

10.3. Давлат муассасаси Ўзбекистон Республикасининг “Давлат харидлари тўғрисида”ги Қонуни ва Давлат муассасасининг ички меъёрий ҳужжатлари талаблари ва мезонларига мувофиқ тадбиркорлик субъектлари билан шаффоф, ҳалол ва адолатли тарзда ҳамкорлик қилади.

Шунингдек, Давлат муассасасида контрагентлар ва ҳамкорларнинг ишончилиги, шаънига доғ тушмаганлиги, коррупцияга қарши курашиш доирасида Давлат муассасасининг тамойиллар ва стандартларига мос эканлигини текширувчи амалиётлар қабул қилинган.

Давлат муассасаси коррупцион ёки бошқа ноқонуний фаолиятга аралашган, ўз ходимларига нисбатан камситишларга йўл қўйган контрагент, ҳамкор ва бошқа учинчи шахслар билан ўзаро ҳамкорликни бекор қилиш ҳуқуқига эга.

Ходимлар учун юқоридаги тамойиллар ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

– контрагент, ҳамкор ва бошқа учинчи шахслар билан ўзаро алоқада ҳолислик ва беғаразликни сақлаш, шунингдек, виждонлилик, ҳалоллик, адолат ва ўзаро ҳурмат тамойилларига таяниш, ахлоқ-одоб меъёрлари ва Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талабларига амал қилиш;

– контрагент, ҳамкор, инвестор, молиялаштирувчи шахсларни танлаш ва

текшириш жараёнида Давлат муассасасининг ички меъёрий ҳужжатлари талабларини виждонан бажариш;

– Давлат муассасасининг шартнома ишларини юритиш ҳамда шартномаларга Давлат муассасаси манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган қоидаларни (коррупцияга қарши эслатмалар ва ҳ.к.) киритиш бўйича ички меъёрий ҳужжат талабларига мувофиқ виждонан бажариш;

– шартнома шартларига мувофиқ ва қонунчилик билан белгиланган ҳолатларда Давлат муассасаси номидан ва унинг манфаатлари учун сарфланган харажатларни тасдиқловчи ҳужжатларни учинчи шахсдан олиншини таъминлаш;

– учинчи шахсларни Давлат муассасасининг Одоб-ахлоқ кодекси, бизнес юритиш ва коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги қоидаларидан хабардор қилиш.

11. Давлат органлари, корхоналари, муассасалари ва давлатнинг мансабдор шахслари билан ўзаро муносабат

11.1. Давлат муассасаси давлат органлари, корхоналари ёки муассасалари ҳамда давлатнинг мансабдор шахслари билан ўта шаффоф муносабатларни ўрнатишга интилади, амалдаги қонунчилик меъёрларига риоя қилади, жумладан, давлат харидларини тартибга солувчи ва давлат мансабдор шахсларига ноқонуний таъсир ўтказишни таъқиқлайди ҳамда ҳалол ва тўғри йўлни танлайди.

Ходимлар учун юқоридаги тамойиллар ва қоидалар қуйидагиларни ифодалайди:

– давлат органлари, корхоналари ёки муассасалари ва давлатнинг мансабдор шахслари билан ўзаро муносабатда амалдаги қонунлар ва ички меъёрий ҳужжатларнинг қоидаларига қатъий риоя қилиш;

– давлат мансабдор шахсларига, шунингдек, Давлат муассасасида текширув-назорат функцияларини амалга оширувчи шахсларга Давлат муассасасининг номидан, топширигига кўра ёки манфаатларини кўзлаб ҳар қандай совға, моддий бойликлар ёки бошқа турдаги фойда таклиф қилиш ва етказишни тақиқлаш.

12. Давлат муассасаси ходимларининг хизмат фаолиятидаги ташқи кўриниш ва кийиниш услубига оид одоб-ахлоқ қоидалари

12.1. Давлат муассасаси ходимларининг хизмат фаолиятидаги ташқи кўриниши ва кийиниш услуби фуқароларнинг давлат органлари ва ташкилотлари фаолиятига ҳурматини, шу жумладан давлат хизматининг нуфузини оширишга хизмат қилиши керак.

12.2. Давлат муассасаси ходимларининг ташқи кўриниши меҳнат шaroитлари ва хизмат турига қараб, хизмат мажбуриятларини бажариши вақтида фуқароларнинг давлат ташкилотига нисбатан ҳурмат билан муносабатда бўлишига кўмаклашиши, умумий қабул қилинган иш услубига мувофиқ бўлиши ва расмийлик, холислик, камтарлик ва интизомни намоён этиши лозим.

12.3. Давлат муассасасида қатъий кийиниш тартибини жорий этишдан

мақсад ўзаро тенглик ва белгиланган тартиб-қоидаларга итоаткорлик ҳиссини уйғотиш, уларнинг саломатликларини муҳофаза қилиш учун шарт-шароит яратиш, ходимлар ўртасида соғлом рақобат муҳитини юзага келтиришдан иборат.

Давлат муассасасида кийиниш тартиби қуйидагиларни ифодалайди:

- кийимларнинг ўта тор ёки ўта кенг бичимда, ранг-баранг ва гулли бўлмаслиги;
- ходимлар иш жараёнида классик ёки махсус кийимда бўлиши;
- аёллар кийимининг узунлиги тиззадан 5-15 см пастда бўлиши, кўйлакнинг енг қисми 10 см кам бўлмаслиги;
- эркаклар учун шимнинг узунлиги оёқ тўпиғидан пастда бўлиши;
- кийимларнинг тоза ва дазмолланган бўлиши.

Шунингдек, ходимларга иш жараёнида қуйидагилар тавсия этилмайди:

Давлат муассасасида турли миллат вакиллари фаолият олиб боришини ҳисобга олган ҳолда, кийинишда турли дин ва конфессиялар ҳамда ҳар хил субмаданиятларга мансубликни акс эттирувчи (хижоб, кипа, кашая, хоч ва бошқалар) элементлардан фойдаланиш;

– эркаклар танасининг очик қисмига татуировка туширган ёки пирсинг қилган, соқол қўйган, сочи 5 сантиметрдан узун бўлган ва ёрқин рангларга бўяган ҳолда келишлари;

– хизмат вазифасини суистеъмол қилган ҳолда иш вақтида спиртли ичимликлар ичиш,

– аёлларнинг танасининг очик қисмига татуировка туширган ёки пирсинг қилган, юзини кўзга ташланадиган даражада макияж қилган, қулоғига биттадан ортик сирға таққан ҳолда келишлари.

Мазкур талаблар жорий этилиши иш вақтидан ташқари бўлган даври ва Давлат муассасасида ўтказиладиган турли тадбирлар жараёни бундан мустасно.

12.4. Давлат муассасаси ходимларининг иш жойида ташқи кўриниши ва кийиниш услубига оид қўшимча талаблар ички меҳнат тартибида белгиланиши ва Одоб-ахлоқ комиссияси томонидан мазкур талаблар бажарилиши назоратга олиниши мумкин.

13. Манфаатлар тўқнашуви

13.1. Давлат муассасаси ходимлари мансаб ёки хизмат мажбуриятларини бажариш вақтида манфаатлар тўқнашувига олиб келадиган ёки олиб келиши мумкин бўлган шахсий манфаатдорликка йўл қўймаслиги керак.

13.2. Давлат муассасасида манфаатлар тўқнашуви вазиятларидан намуналар ҳамда бундай вазиятларни ошкор қилиш ва тартибга солиш амалиётидан иборат Манфаатлар тўқнашувини бошқариш сиёсати тасдиқланган.

Давлат муассасаси ходимлари манфаатлар тўқнашувини олдини олиш мақсадида қуйидагиларга амал қилиши лозим:

- манфаатлар тўқнашувини бошқариш сиёсати билан танишиш ва амал қилиш;
- Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига риоя қилиш;
- манфаатлар тўқнашуви вазиятида Давлат муассасасининг қонуний

манфаатларини ҳисобга олиш;

– ўз хизмат мажбуриятларини виждонан бажаришга тўсик бўладиган манфаатлар тўқнашувининг таъсири билан боғлиқ хатти-ҳаракатлардан воз кечиш, бирон-бир шахс, гуруҳ ёки ташкилотларга устуворлик бермаслик, уларнинг таъсиридан холи бўлиш;

– Давлат муассасаси, тизим корхоналари ва бошқа ташкилотларнинг шахслари фаолиятига ноқонуний таъсир ўтказиш учун хизмат мавкеидан фойдаланмаслик;

– манфаатлар тўқнашуви мавжуд бўлган (юзага келган) ҳолат ҳақида ўз вақтида бевосита раҳбарни ёки Ички назорат бўлимини хабардор қилиш;

– бевосита раҳбарни ёки Ички назорат бўлимини бошқа ҳар қандай бошқа компания ёки ташкилотлардаги меҳнат фаолияти, бошқарув органларида аъзолик ҳақида хабардор қилиш;

– бевосита раҳбарни ёки Ички назорат бўлимини қўл остидаги ва тизим корхоналаридаги яқин қариндошлари ҳақида хабардор қилиш;

– Давлат муассасасининг Одоб-ахлоқ комиссияси раисига ўз хатти-ҳаракатларига шубҳа туғилганда мурожаат қилиш.

13.3. Манфаатлар тўқнашуви мавжудлиги тўғрисида маълумотлар олган раҳбар, бу тўқнашувнинг олдини олиш ёки уни бартараф этиш юзасидан ўз вақтида чоралар кўришга мажбур.

14. Давлат муассасаси ходимларининг манфаатини ҳимоя қилиш

14.1. Давлат муассасаси ходимлари хизмат вазифаларини бажариш билан боғлиқ таҳдид, ҳақорат, тухмат ва қонунга хилоф бошқа хатти-ҳаракатлардан ҳимоя қилиш Давлат муассасаси раҳбарияти томонидан амалга оширилади.

14.2. Зиммасига юклатилган вазифаларни бажаришга тўсқинлик қилиш, жиноят ёки бошқа ҳуқуқбузарлик содир этишга оғдиришга қаратилган мурожаатлар, шунингдек, ҳамкасблари томонидан содир этилган ёки содир этишга тайёргарлик кўриляётган қонунбузилишлар ҳақида хабар берган ходимларни вужудга келиши мумкин бўлган таҳдид ва хавф-хатарлардан ҳимоя қилиш чоралари кўрилади.

15. Давлат муассасасида Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этилишини назорат қилиш

15.1. Давлат муассасаси ходимларининг мазкур Кодекс қоидаларини бузиши, ходимлар интизомини назорат қилиш, тегишли қоидабузарлик ва низоли вазиятларни кўриб чиқиш мақсадида махсус тузилган **Одоб-ахлоқ комиссияси** томонидан амалдаги қонунчилик талабларига, ушбу Кодексга ҳамда Одоб-ахлоқ Кодекси меъёрларига асосан кўриб чиқилади, шунингдек, ходимларга мураккаб ахлоқий вазиятларни ҳал қилиш юзасидан маслаҳат берилади.

Одоб-ахлоқ комиссиясига келиб тушаётган масалаларни адолатли ва холисона кўриб чиқади, унинг фаолияти ва қарорлари Давлат муассасаси бошқарувидан мустақилдир.

15.2. Давлат органлари ва ташкилотларида лавозимга тайинланган Давлат

муассасаси ходимлари Инсон ресурсларини ривожлантириш ва бошқариш бўлими томонидан мазкур Одоб-ахлоқ қоидалари билан тилхат асосида имзо қўйдирган ҳолда таништирилади.

15.3. Мазкур Одоб-ахлоқ қоидаларини бузиш ҳолатлари бўйича хизмат текшируви давлат органлари ва ташкилотлари раҳбарининг кўрсатмасига мувофиқ Одоб-ахлоқ комиссиялари томонидан ўтказилади.

16. Давлат муассасасида Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этмаганлик учун жавобгарлик

16.1. Давлат муассасаси ходимлари эгаллаб турган лавозимидан ёки бошқа омиллардан қатъий назар, ушбу Кодекснинг барча тамойил ва талабларига риоя қилмаганликлари учун шахсан жавобгардирлар.

Давлат муассасаси раҳбарияти ҳамда унинг таркибий бўлинма бошлиқлари томонидан мазкур Кодекснинг тамойиллар ва талабларига риоя қилинмаганлиги учун ҳам жавобгар бўладилар.

16.2. Давлат муассасаси ходимлари томонидан Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этмаганлик ҳолати уларга нисбатан ахлоқий ва интизомий таъсир чораларини қўллаш учун асос бўлади.

16.3. Давлат муассасаси ходимларининг Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя этиши уларнинг фаолияти ҳамда хизматдаги ахлоқини баҳолашнинг асосий мезонларидан бири ҳисобланади.

16.4. Давлат муассасаси ходимлари томонидан Одоб-ахлоқ қоидаларига риоя қилиниши ҳолати уларни келгусида юқори лавозимларга тайинлаш ва раҳбар кадрлар захирасини шакллантиришда ҳисобга олинади.

16.5. Мазкур Кодекс қоидаларига риоя этмаганлик учун Одоб-ахлоқ комиссияси томонидан Давлат муассасаси ходимларига қуйидаги жазо чоралари қўлланилади:

огоҳлантириш;

интизомий чоралар;

коллегиал йиғилишларда танбех бериш.

16.6. Одоб-ахлоқ комиссияси Давлат муассасаси ходимига нисбатан интизомий таъсир чорасини қўллаш учун Директорга такдимнома киритиши мумкин.

Одоб-ахлоқ комиссияси одоб-ахлоқ қоидалари Давлат муассасаси раҳбарияти томонидан бузилган тақдирда, уларга нисбатан тегишли чора кўриш масаласи юзасидан таклифларни Директорлар Маҳкамасига юборади.

Давлат хизматчисининг Одоб-ахлоқ қоидаларини бузиши уларни қонунга мувофиқ интизомий ва бошқа жавобгарликка тортиш учун асос бўлади.

17. Қоидабузарликлар ҳақида маълум қилиш

17.1. Давлат муассасасининг ходимлари, жисмоний ва юридик шахслар Давлат муассасаси ходимлари хатти-ҳаракатларининг қонунийлиги ёки ахлоқига шубҳа борлиги ҳақида маълумот бўлса, қуйидаги ахборот каналларидан бирига маълум қилишлари мумкин:

- бевосита раҳбарга;

- Ишонч телефон оркали -75-522-51-84;

- kitabgeorak@gmail.com электрон почта орқали;
- почта орқали - 181300, Шахрисабз ш., Ипак йули кўчаси, 9 уй;
- тўғридан-тўғри Ички назорат бўлимига;
- Давлат муассасасининг Одоб-ахлоқ комиссияси раисига.

17.2. Давлат муассасаси рўйхатдан ўтган, белгиланган тартибда келиб тушган барча хабар ва мурожаатларни Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талаблари ва Давлат муассасасининг ички меъёрий ҳужжатларига мувофиқ ҳолис ва ўз вақтида кўриб чиқилишини таъминлайди.

17.3. Давлат муассасаси, хусусан, қоидабузарликлар ҳақидаги хабарларни қабул қилиш, қайта ишлаш ва кўриб чиқишга масъул ходимлар ишончли хабар берган шахсга доир маълумотлар сир сақланишини таъминлайдилар (Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида кўзда тутилган ҳолатлар бундан мустасно).

17.4. Давлат муассасаси ушбу Кодекс қоидаларини Давлат муассасасининг бошқа ходими томонидан бузилиши мумкинлиги ёки унинг шубҳали ахлоқи ҳақида виждонан хабар берган ходимларга нисбатан таъқиб қилиш, ишдан бўшатиш, лавозимини пасайтириш, камситиш каби ҳолатларга йўл қўйилмаслигини кафолатлайди ва уларнинг манфаатларини ҳимоя қилади.

17.5. Била туриб ёлғон маълумот, ёлғон гувоҳлик бериш ёки тухмат қилиш мазкур Кодекс қоидаларини бузиш ва ахлоқсизлик ҳисобланиб, бундай хабарни берган ходим Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Давлат муассасасининг ички меъёрий ҳужжатларига мувофиқ жавобгарликка тортилиши мумкин.

18. Ходимларга маслаҳат бериш

18.1. Ходимларда мазкур Кодекс билан боғлиқ савол туғилса, бевосита ўз раҳбарига ва/ёки Одоб-ахлоқ комиссиясига мурожаат қилишлари мумкин.

18.2. Одоб-ахлоқ комиссияси манзилига юборилган саволларга электрон почта орқали жавоб берилиши мумкин.

19. Якуний қоидалар

19.1. Мазкур Кодекс доимий амал қиладиган ички меъёрий ҳужжат бўлиб, Директорнинг буйруғи билан тасдиқланган вақтдан бошлаб кучга киради ва бекор қилингунга ёки янги таҳрири тасдиқлангунга қадар амал қилади.

19.2. Мазкур Кодекс қуйидаги ҳолатларда қайта кўриб чиқилади ва тузатишлар амалга оширилади:

Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ўзгарганда;

Давлат муассасасининг стратегияси ва мақсадлари ўзгарганда;

самарасиз чора-тадбирлар ва амалиётлар аниқланганда ва уларни такомиллаштиришга зарурат пайдо бўлганда;

Давлат муассасасининг ташкилий тузилмаси ёки фаолиятининг ўзига хос жиҳатлари ўзгарганда ва ҳ.к.

19.3. Мазкур Кодексга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш Директорнинг буйруғи билан амалга оширилади.